

G O S P O D A R

LETO 1931 — ŠTEVILKA 18.

Pametna misel

Náš prijatelj nam piše: Velikokrat se dogaja, da ima ta ali oni kmet kako stvar naprodaj: živino, les, poljske pridelke, seno itd., pa za svoje blago ne more dobiti pravočasno primernega kupca. Velikokrat mora on tudi kaj kupiti, kar bi mu lahko njegovi tovariši prodali, ki to stvar morda že rabljeno imajo, pa je sami več ne rabijo. Kako težko je na kmetih posebno v poletnem delu za kaj takega zvedeti. Koliko dragocenega časa se porabi s povpraševanjem od hiše do hiše, od vasi do vasi. Kolikokrat kdo prepoceni prodaj, ali pa predrago plača.

Zato bi bilo dobro, da bi si občina omislila tole preprosto sredstvo, s katerim bi v znatni meri odpomogla gori navedenim nedostatom. Na kraju v občini, kjer se zbira največ ljudi, morda v bližini farne cerkve, ali občine, naj bi se obesila primerno velika črna barvana deska, razdeljena na dva dela. En del bi nosil napis: prodajo, drugi: kupijo. Pod ta napisa bi v to določeni človek napisal imena kupcev, oziroma prodajalcev in blago, ki ga kupujejo, ali prodajajo. Lahko bi se gori pritrdili tudi mali listi s ponudbami, ali povpraševanji posameznih interesentov. Imena naj bi ostala na tabli vsaj osem dni, tako da jih nihče, ki se za to zanima, ne bi prezrl. Ako je prostor, lahko ostanejo še delj časa, morda do trideset dni.

Gotovo bi bila ta preprosta kmečka borza marsikateremu kmetu v veliko korist. Vsak prodajalec bi dobil tako več kupcev in vsak kupec več ponudb. Tako bi se onemogočile spekulacije posameznikov, ki velikokrat izrabljajo stisko posameznika v svojo korist. Saj vemo, da mora marsikdo, ki je v denarni stiski, prodati svoje blago po pri-

merni ceni ravno zaradi pomanjkanja kupcev.

Kmetje, pomagajmo si v današnjih težkih časih sami, kolikor moremo.

E. Kostanjevec.

Zajec

Vsem nam je še v živem spominu, kakšna nesreča je zadela minulo zimo naše sadjarstvo. Na tisoče in tisoče mladih jablan je uničil zajec. Sadjarji v naši banovini so bili oškodovani za več milijonov, ki jim jih ni in jih ne bo nihče povrnil. Šečet dela zajec skozi vsako leto. Toda takega opustošenja, kakor je bilo minulo zimo, že dolgo ni bilo.

Vsa prizadevanja merodajnih faktorjev, da bi se ta slika nadloga kakorkoli cdvrnila od našega sadjarstva, so ostala brez uspeha. Razmere v tej zadevi so danes take, kakor so bile pred letom dni. Ne kaže torej nič drugega, nego da vsakdo stori vse, kar je v njegovi moči, da obvaruje svoje mlado sadno drevje pred uničujočim zajčjim zobom. Kdor bo svoje nasade pravočasno in zanesljivo zavaroval, jih bo ohranil, kdor jih bo pa prepustil njihovi usodi, jih bo zgubil. To naj pomislijo zlasti oni gospodarji, ki so letos iznova sadili, in vsi, ki so do sedaj srečno rešili svoje mlade jablanove nasade pred zajčjim zobom. Kar brez odloga je treba nekaj ukreniti, da se obvaruje naše sadjarstvo najhujše škode, ki ga sploh more zadeti.

Najprej moram vsakogar svariti pred raznimi mažami, ki jih tu in tam priporočajo. Že neštetokrat smo podarjali in vsakoletne izkušnje nas o tem prepričujejo, da je došlej še ni bilo maže, ki bi bila popolnoma zanesljiva. Ob hudih, dolgotrajnih zimah, z velikim snegom, so maže sko-

raj brez pomena. Če ne prej, se vsaj do pomladi toliko sperejo in zdišijo, da zajca več ne ovirajo pri objedanju kože. Edino zanesljivo je kakršnokoli mehanično sredstvo, s katerim drevo tako zavarujemo, da zajec ne more z gobcem do kože. Nepotrebno se nam zdi tu naštevati vsakovrstna taka sredstva, s katerimi se da drevje dobro zavarovati pred zajčjim zobom, ker so itak vsem znana. Vsakdo bo izbral tisto, kar mu je najbolj pri rokah, kar je v posameznem slučaju najbolj poceni in kar je najmanj zamudno.

Med vseh načinov zavarovanja mladih sadnih debel je gotovo oni z žično mrežo najzanesljivejši in najcenejši. Taka mreža varuje deblo prav zanesljivo najmanj deset let. Delo in strošek imamo z njo pa samo enkrat, ker ostane ob deblih tudi čez poletje. Ponekod objedajo zajci drevje tudi pozno na pomlad in celo poleti. V takih krajih je žična mreža še posebno potrebna. Če pomislimo, da je treba kak drug material (slamo, koruznico itd.) vsako leto jeseni iznova prirediti okrog debel, spomladi pa jemati zopet proč, in imamo na ta način v desetih letih dvajsetkrat opraviti z vsakim drevesom in moramo desetkrat dati nov material, je umevno, da je enkratni strošek za mrežo, ki znaša okoli 3—5 Din, še vedno mnogo manjši, nego bi znašal strošek za deset slamnatih ovojev. Kmetijska družba bo oddajala take mreže skrajno poceni in svetujemo vsakomur v njegovem lastnem interesu, da seže po njih, zlasti ako se mu gre za dragoceno sadno drevje, ki ga hoče na vsak način obvarovati pred zajcem.

Slama je sicer dobra, toda delo z njo je zamudno in baje tudi ni popolnoma zanesljiva. Koruznica bi bila skoraj boljša, pa je z njo tudi precej posla, ako hočemo narediti zanesljivo ograjo in če je treba zavarovati mnogo drevja. Lesene ograjice iz palic ali remeljev so zelo zanesljive, pa so tudi razmeroma drage. Če so dobro narejene, da se dade čez poletje shraniti pod streho, tudi trpe nekaj let.

Smrekovo lubje, ki je razvito v obliki žlebov, je izvrstno. Kdor ima priliko, naj si ga v to svrbo prihrani. Naj kdo poskuša oviti drevje v več legah s časopisnim papirjem. Namesto motvoza bi uporabljali lahko sroboč. Ko bi nazadnje papir prevlekli s kako mažo, da bi se v mokroti ne razmočil, in bi maža tudi sama na sebi odgenjala zajca, bi bilo to kaj zanesljivo in ceneno sredstvo.

Svetovna agrarna kriza

Kriza v svetovnem kmetijstvu je nastopila v zadnjih letih radi nadprodukcije žita. Pridelovanje žita na obsežnih površinah Rusije, Kanade, Združenih držav, Argentine in Avstralije z modernimi stroji po čim nižjih pridelovalnih stroških je dalo tako ogromne količine žita, da ga svetsko prebivalstvo ni moglo vsega uporabiti. Stare zaloge ob žetvi so se večale od leta do leta in so znašale 1928. leta 304 milijone meterskih stotov pšenice, v letu 1930 pa že 369 milijonov. Če odštejemo uvozne potrebe industrijskih držav, ki znašajo 218, oziroma 219 milijonov stotov, dobimo količine, ki ostanejo na zalogi ob koncu žitnega leta: 1928 86 milijonov stotov, 1930 pa že 150 milijonov stotov pšenice. Tako ogromna zaloga pšenice v minulem letu je morala dovesti do izrednega padca cen na svetovnem trgu. Tako je na pr. še septembra meseca 1931 na čikaški borzi notirala pšenica po 42.35 centov za bušel (27.5 kg) ali v našem denarju po 96 par kg.

Stanje letčanje letine je pa drugačno. Mednarodni poljedelski urad v Rimu zatrjuje, da letošnja pšenična letina ne zadostuje za kritje svetovne potrebe. O slabi letini tožijo Južna Amerika in Avstralija, še najbolj pa Rusija. Primanjkljaj bo treba torej kriti iz starih zalog, ki znašajo 150 milijonov stotov, radi česar se bodo te zmanjšale na 95 milijonov stotov pšenice. Ta kalkulacija je dala povod za zboljšanje položaja na svetovnem tržišču žita in zato je bilo v zadnjih te-

dnih zaznamovati precejšen dvig cen pšenice in drugega žita. Tako je pšenica skočila od 47 na 67 centov (od 96 par na 1.36 Din), koruza od 35 na 44 centov in rž od 38 na 54 centov za bušel. To velja zaenkrat sicer samo za Ameriko, medtem ko so v Evropi stare cene še vedno v veljavi. Vpliv ameriških cen bo najbrž šele pozneje despet k nam, kajti dosedaj imamo še dovolj domačega žita, ki je po nizki ceni na prodaj. Sicer se pa ta dvig tudi pri nas že nekoliko pozna, ker je naši Privilegirani izvzorni družbi uspešno dvigniti ceno pšenice za 7.50 Din pri meterskem stotu pri kupčiji s Českoslovaško.

Ni morda s tem rečeno, da je že konec svetovne agrarne krize, kajti taka bolezen se le počasi zdravi, pač pa je upanje, da je najnižja stopnja že dosežena in da pojde odslej na bolje. To potrjuje tudi dejstvo, da se je cena bombažu tudi dvignila, četudi je tega blaga v zalogi za dveletno potrebo. Tem dvigom cen bodo polagoma sledili tudi oni živalskim proizvodom, živini in vsem drugim potrebščinam. Vendar se domneva, da bo to počasno ozdravljenje agrarne krize trajalo vsaj še celo prihodnje leto, kajti z njo je v zvezi še vse polno mednarodnih gospodarskih vprašanj, ki se morajo rešiti, preden nam bo mogoče doseči normalne razmere.

Iz tega lahko vsakdo razvidi, da niti država, niti pokrajina, še manj pa posameznik ne more sam rešiti tako obsežne svetovne krize. Vzlic temu si lahko vsak kmet vsaj nekoliko pomaga, da lažje prenese ta težki čas. Pri tem je naš kmet slišal že polno nasvetov, kako si bo pomagal, in med drugim tudi, naj na svojem posestvu čim manj pridelaja, ker bodo potem pridelki dražji. Ta nauk ni primeren za našega kmeta v Sloveniji, kajti on ne pridelata niti toliko, da bi kril svojo domačo potrebo, kaj šele, da bi mogel kaj več odprodajati. Če bi se držal tega nasveta, bi ne pridelal niti dovolj živeža, bi torej še stradal. Nasprotno, on mora delati tako, da zmanjša sicer

pridelovalne stroške, toda na svoji zemlji čim več pridelaja. Tedaj bodo tudi njegovi pridelki cenejši in mogel bo konkurirati z drugimi ter bo vzlic nižjim cenam prišel na svoj račun.

Predvsem je treba opozoriti na dejstvo, da se zanemarjena zemlja le polagoma zopet spravi v rodovitno stanje. Če torej ne gnojimo zemlje, jo slabo obdelujemo, bo naravna posledica — slaba letina. Sedaj smo imeli nekaj let v večini krajev precej bogate pridelke. K temu je pripomoglo deloma ugodno vreme, deloma pa tudi vedno boljše obdelovanje tal, oskrbovanje rastlin, gnojenje z umetnimi gnojili, uporaba boljših strojev itd. Vreme je pa največkrat vzrok dobre ali slabe letine. Nanj kmet pač ne more vplivati. Pač si pa lahko pomaga pri delu in gospodarstvu. Zato je priporočati kmetom: ne zanemarijate sedaj svoje zemlje, da ne priključete slabih letin! V teh ne boste dobili niti dovolj hrane za živež, kaj šele sredstva za druge življenjske potrebščine.

Na to je bilo treba opozoriti naše kmetovalce v Sloveniji, da ne bodo z nepravilnim ravnanjem podaljševali kmetijske krize čez dobo, ki je že doletena po svetovnem polčanju kmetištva.

Mešanje umetnih gnojil

Sedaj jeseni bo marsikateri kmetovalce pognojil svoje travnike z domačimi in umetnimi gnojili. Da si delo olajša, skuša vsakdo zmešati razna gnojila skupaj, ker zadostuje potem le enkratno trošenje. Pri tem se pa žal delajo večkrat napake, ki uničijo učinkovitost raznih gnojil v zemlji. Krivdo za to pa zvrča kmet na gnojila sama, češ, niso nič vredna, namesto, da bi spoznal svojo napako, ker jih je nepravilno uporabil.

Nekatere snovi v gnojilih, posebno apne, dušik in fosforna kislina, imajo to lastnost, da se pri mešanju združijo skupaj in postanejo neraztopne ali popolnoma neučinkovite. Vrednost gnojil se je tedaj po kmetovi krivi

zmanjšala. Potrebno je torej vedeti, katera gnojila lahko mešamo, katera pa ne. Na kratko povedano: ne smejo se mešati gnojila iz leve razpredelbe z onimi iz desne:

Apno

Apneni dušik

Tomasova žlindra

Pepel

Amonijev sulfat

Kostna moka

Superfosfati

Hlevski gnoj

Gnojnica

Tomasova žlindra torej lahko mešamo s kaljevo soljo, nikdar pa ne s hlevskim gnojem, gnojnicco itd. Tudi pepel je škoda mešati z gnojem, ker mu škoduje in ne pride do učinka. Apnena gnojila vežejo dušik ter ga napravijo težko topljivega.

Vsa druga gnojila lahko brez skrbi mešamo, če jih na to takoj, to je vsaj tekom 24 ur, raztopimo. Travniki je vedno najbolje gnojiti jeseni, da se gnojila tekom zime raztopijo in pridejo z vlago v zemljo. Spomladi hitreje učinkujejo in dajo že v začetku dovolj redilnih snovi mladim travam in deteljam. Mah pa uničijo.

Zzdr. Hugo Turk:

Ikre in mehurnjaki

(Konec.)

Zadnjič imenovane ikre človeških trakulj so najpogostejše v svinjskem mesu, mogoče pa so tudi v ovčjem in kozjem mesu, dasi tukaj zelo redko, dalje tudi v govejem mesu (v ustnicah, jeziku, srcu), redkeje v pljučah, jetrih, možganih in ledvicah govedi. Najvažnejše človeške trakulje so: ozka trakulja (traenia solium), progasta trakulja (t. saginata), lentec (dibothriophalus latus), ikre poslednjega se nahajajo v mesu ščuk, ostrižev, lososov in drugih rib; prvoimenovana trakulja se razvije v človeku navadno iz iker svinjskega, druga iz iker govejega in zadnja iz iker ribiega mesa, če se uživa surovo

ali premalo kuhano ali prepečeno ikrasto meso. — Razvite ikre večjih vrst so vidne v mesu s prostim očesom kot mali mehurčki, grahove — fižolove velikosti, rdečkasto-sive ali belkaste barve z vodenasto vsebino; v začetku pa so skoro nevidne, potem podobne malim bulicam ali vozličkom v velikosti buckine glavice ali prose-nega zrna. Ikre lahko izluščimo iz mesa in potem ostane v mišici na tem mestu praznina, če jo močno stiskamo razpoči z dleskajočim glasom; ako jo bolj natanko pregledamo, vidimo, da ima uvihano »glavico« t. j. pripono s kvačicami ali priveski ali z obojimi, s katerimi se zasidra v črevah in od te »glavice ali pripone« rastejo in se pripenjajo nadaljni členi ali odvitki, ki so vsak zase eno popolno živalsko bitje. —

Iker je v mesu (mišicah) lahko več tisoč ali pa so le posamezne; v prvem slučaju je dotično meso vodenasto, kakor izprano, blede barve ali v obče popolnoma izpremenjeno.

Da se obvarujemo iker in ž njimi trakulj je važno torej, da ne uživamo surovega mesa, posebno ne svinjine; svinj pa ne smemo puščati k človeškim straniščem ali celo prizidavati svinjakom zahede in stranišča. —

Mehurnjaki so istotako, kakor ikre mladostno razvojno stanje različnih trakulj; imajo obliko mehurja ali mehurjev, napravijo se najraje v jetrih, pljučih, redkeje v ledicah in vranici vseh naših domačih klavnih živali in tudi jelenov in sov; posebno pridejo v poštev pri govedi, ovcah in prašičih. Mehurji so različno veliki, so od velikosti graha, pesti do male človeške glave, napolnjeni so z vodo in zarodki bodoče trakulje in sicer so to pasje trakulje: ovojnice (taenia echinococcus), vrtoglavec (t. coenurus), ki so različne velikosti; prva je dolga samo do 5 mm in ima le tri odrinke, pa napravlja v jetrih in pljučah svinj in govedi mehurnjake do velikosti stoječe glave, kateri se razdele zopet v manjše mehurje, v katerih je več

tisoč zavorkov (pripon). — Človek se sicer ne nalezje mehurjev neposredno, pač pa je nevarnost, da povzije jajčeca ali zrele člene (odrinke) takih trakulj na solati, surovi zelenjadi ali prav posebno neposredno od psa, ki ima v svojih črevah navadno veliko število trakulj teh vrst. Zato je pes nevarna igrača otrok in žensk ter obče vsem ljudem, ki bivajo skupno s trakuljastimi psi, kakor je to splošno navada v mrzlih delih naše zemlje. Zato n. pr. umre v Islandiji radi teh mehurnjakov vsaki 7. človek in so pokrajine, kjer umre letno ena šestina vseh prebivalcev Eskimovcev na hudih posledicah mehurnjakov. — Prav posebno moramo poudariti, da so te vrste zajedavcev tudi v naših krajih silno pogoste in zato je treba tudi pri nas posebne pozornosti pri psih, pri katerih ne sme iti ljubezen nikdar tako daleč, da bi jih pestovali ali celo poljubovali ali se pustili lizati od njih. — Od pasje trakulje vrtoglavec (t. coenurus) pridejo odrinki na prosto na travo in v pitno vodo, posebno prenašajo to ovčarski psi, ki so povzili ovčje možgane vrtoglavih ovac, in potem se nalezajo te zalege posebno ovce, goveda in koze, izjemoma tudi konji, in v možganih in tudi v hrbtenjači teh živali se napravi iz povžitih jajčec oziroma odrinkov kot jajce velik mehur, ki povzroča težko neozdravljivo bolezen vrtoglavico, katera se v gotovih časih prikazuje v velikem številu posebno med ovcami in ki se morajo pravočasno poklati, ker drugače izhirajo in poginejo. Možgani in hrbtenjača se morajo uničiti, nikdar pa se ne smejo dati psom, da jih povzijejo.

Koliko bomo izvozili

Strokovnjaki so izračunali, koliko bomo predvidoma izvozili v področju Dravske banovine od 1. sept. 1931 do 31. avgusta 1932. Naj slede nekatere številke:

Zita imamo v Dravski banovini tako malo, da nam ga bodo morale pro-

dati druge banovine okrog 5000 vagonov. Pač pa bomo imeli za izvoz na razpolago do 400 vagonov otrobov oziroma krmilne moke, kar predstavlja približno vrednost 4 milijone Din.

Letina fižola vsled dolgotrajne suše ni zadovoljiva, vendar računajo, da ga bomo Slovenci prodali tujim državam ca. 70 vagonov v vrednosti 1 in pol milijona Din.

Krompir je na splošno dobro uspel in ga bo nekaj za izvoz na razpolago, posebno v Italijo, kjer so imeli letos vsled velike suše slabo letino. Dosedaj je bil izvoz našega krompirja v Italijo prepovedan.

Sadja je Dravska banovina letos mogla izvoziti 200 vagonov svežih sliv, 2000 vagonov namiznih jabolk in 500 vagonov moštnih jabolk. Posebno dobro je rodilo sadje v ljutomerskem in ptujskem okraju, ob rogaški železnici in v Savinjski dolini. Ker je cena sadju letos nizka, se ceni za izvoz v poštev prihajajoče blago na 50 milijonov Din.

Orehov je letos v Sloveniji mnogo. Izvoz bo lahko dosegel 100 vagonov v vrednosti 6 in pol milijona Din.

Vinska trgateg v je v Dravski banovini večja kakor lansko leto. Po sedanjem stanju se bodo prodajala prvovrstna odbrana (sortirana) vina po 4 do 7 Din za liter, mešana pa po 3 Din in še ceneje. Izgledi za izvoz vina v Avstrijo so slabi.

Kar se tiče izvoza živine, traja kriza dalje. Manjka nam direktnega izvoza v glavna potrošna mesta v Franciji. Na to tržišče bi se lahko izvozilo preko 500 vagonov živine. So pa še druge zapreke, ki ovirajo izvoz živine in živinorejskih izdelkov v tujino.

Izvoz masla, mleka, skute in smetane sploh ne prihaja v poštev, ker dobe tuje države to blago od drugod po nižjih cenah kot pri nas.

Gob bomo izvozili do 100.000 kg v vrednosti do 5 milijonov Din.

Kako bo z izvozom jaje, ni znano. Glavno tržišče za naš izvoz jaje tvori Italija in Nemčija, ki je bila pred krizo naš glavni odjemalec. Trgovski pesi ne kažejo posebno ugodnih izgledov

Naš glavni odjemalec za les je Italija. Za izvoz ima Dravska banovina na razpolago letno 12.000 vagonov tesar-
nih tramov.

Za izvoz dog in sodov ni posebnih iz-
gledov. Po upognjenem pohoštvu ni
skoro nobenega povpraševanja. Izvoz
umetnih gnojil se je popolnoma ustavil.
Izvozili pa bomo najbrže za okrog 8
milijonov Din kleja in za okrog 2 in
pol milijona Din kostne moke. Bučnega
olja bo šlo v inozemstvo predvidoma
60 vagonov v vrednosti 8 milijonov
Din. Industrija lanenega olja letos ne
pride v poštev vsled uvedbe kontrolnih
taks.

Cinka in cinkarskih izdelkov pojde
v tujino za okrog 12 milijonov Din. V
papirni industriji so izgledi za izvoz
poslabšani. Izvoz lepenke bo morda
dosegel 50 vagonov v vrednosti 2 mi-
lijona Din.

Savinska dolina je pridelala okrog
7.300 meterskih stotov hmelja, od tega
pride 98% za izvoz v poštev. Cene se
kretajo pod 10 Din za kilogram. Kako
bo z izvozom, še ni jasno.

Denar

g Ljubljanska borza. V Curihi je
naš dinar notiral 9.10 centimov. Na
raznih borzah so se inozemske valute
plačevale po naslednjih cenah: 1 an-
gloški funt 213.14 Din, 1 ameriški do-
lar 56.30 Din, 1 holandski goldinar
22.68 Din, 1 švicarski frank 11.91 Din,
1 belgijski beiga 7.85 Din, 1 italijan-
ska lira 2.90 Din, 1 francoski frank
2.21 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

g Znižanje občinskega proračuna
v Splitu. Pri sestavi novega proraču-
na za leto 1932 je splitska občina upo-
števala danesnji težki položaj prebi-
valstva in njegovo zmanjšano plačilno
zmožnost ter znižala javna bremena.
Letanji redni proračun znaša okro-
gle 34 milijonov Din, novi proračun za
leto 1932 pa samo 27 milijonov, torej
za 7 milijonov Din ali za 21 odstotkov
manj kot letos. Proračun izrednih do-
hodkov in izdatkov (kuluk in kaldr-
ninski fond) je pa znižan od 52 na

19.5 milijonov Din. Redni in izredni
izdatki občine so torej zmanjšani od
86.3 na 46.7 milijonov Din. Če pa upo-
števamo še mestna podjetja, so vsi iz-
datki občine znižani od 94 na 55 mi-
lijonov Din, torej za 39 milijonov Din.
— To navajamo tukaj zaradi tega, da
se bodo tudi naše podeželske občine,
še bolj pa mestne uprave, nad tem
vzledovale in kolikor največ mogoče
znižale svoje proračune za prihodnje
leto. Plačilna zmožnost našega kmeta
je danes tako nizka, kakor ni bila še
nikdar. In s tem v zvezi je padla tudi
plačilna zmožnost vseh ostalih stanov
po izreku: če kmet nima denarja, ga
tudi drugi nimajo.

Živina

g Mariborski živinski sejem. Zao-
nji živinski sejem je bil precej živa-
hen, vendar so cene zopet nazadova-
le. Prignanih je bilo 18 konj, 12 bi-
kov, 172 volov, 405 krav in 11 telet,
skupaj 618 komadov. Povprečne cene
za različne živalske vrste na sejmu so
bile za 1 kg žive teže: debeli voli 4 do
5.50 Din, poldebili 3—3.50, vprežni
2.50—2.75 Din, biki za klanje 2.50 do
3.50 Din, klavne krave debele 2.75—4
Din, plemenske, molzne in breje kra-
ve 2.75—3 Din, krave za klobasarje
1.50—2 Din, mlada živina 3—4.75 Din.
— Prodanih je bilo 314 komadov, od
teh za izvoz v Italijo 15 komadov. —
Mesne cene za 1 kg: volovsko meso
I. vrste 12—14 Din, II. vrste 8—10
Din. Meso od bikov, krav telic 6—7
Din. Telečje meso I. vrste 14—16 Din,
II. vrste 8—10 Din, svinjsko meso 10
do 22 Din.

g Živinski sejem v Ljubljani. Na
živinski sejem v Ljubljani je bilo pri-
gnanih 195 konj, 81 volov, 102 kravi,
18 telet in 299 prašičkov. Kupčija je
bila tako slaba, da so kmetje prodali
le 14 konj, 26 volov, 30 krav, 13 telet
in 165 prašičkov. Cene so ponovno
nekoliko nazadovale pri volih, kravah
in teletih. Za kg žive teže so plače-
vali kupei (v oklepaju so cene zad-
njega sejma): voli I. vrste 5.50—6 Din

(6—6.50), voli II. vrste 4.50—5.50 (5 do 6 Din), voli III. vrste 3.50—4.50 (3.50—5 Din), krave debele 4.50—5.50 Din (5—6), krave klobasarice 2—3 Din (2.50—3.50), teleta 6—7 (6.50 do 8.50). Prašički za rejo so se prodajali po 100—200 Din komad.

g Prašičji sejem v Mariboru. Na prašičji sejem v Mariboru 13. novembra so pripeljali 217 prašičev. Prodajali so jih v starosti 5 tednov do 1 leta po 30 do 700 Din komad. Kilogram žive teže je bil po 6—7 Din, mrtve teže 8—10 Din. Skupno je bilo prodanih 123 prašičev.

Cene

g Novosadska blagovna borza. Z ozirom na nastali gospodarski položaj je kupčija z žitom v Ljubljani malodane prenehala. Zato navajamo tukaj nekaj podatkov o cenah iz blagovne borze v Novem Sadu. Naravno, da treba za naše razmere prišteti k tem cenam še prevoz do nas, ki precej podraži blago. Cene za naslednja žita se plačujejo v tej višini: oves sremiski, slavonski po 130—132.50 Din za 100 kg franko nakladalna postaja; ječmen baški, sremiski, 63-64 kg težak, 120 do 125 Din; koruza baška stara 102.50 do 105 Din, baška, sremška nova 67.50 do 72.50 Din; gornjebaška stara 95 do 97.50 Din; moka baška in banaška postaja »Og« in »Ogg« 360—380 Din. Fižol baški 195—200 Din.

g Položaj na tržišču pšenice. Na ameriških tržiščih se je pšenica v zadnjih treh tednih znatno okrepila. V Ameriki smatrajo, da je ta dvig cen stalnega značaja, kar utemeljujejo s tem, da je bila tamkaj letina bolj slaba ter da bo zastala za 30 milijonov kilogramov. Tudi iz Rusije prihajajo vesti, da je tamkaj letošnji pridelek mnogo manjši od lanskega in da bo tudi izvoz za lanskim znatno izostal. Vzrok slabi letini je bila suša, ki je na obsežnih površinah uničila ves pridelek. — V naši državi je Privilegirana izvozna družba pokupila od kmetov že 71.000 vagonov pšenice in jo

je povečini tudi že izplačala. Izvozniki jo je tudi že precej. Precejšnje ovire v kupčiji s pšenico nam povzroča Českoslovaška, ki se ne drži že sklenjene pogodbe. Moral je potovati v Prago sam predsednik Privilegirane izvozne družbe, da skuša doseči izpolnitev obveznosti, ki so jih Čehi prevzeli za odjem naše pšenice v nadomestilo za uvoz njihovega blaga k nam.

g Indeks cen v oktobru. Mesec oktober kaže po objavah oddelka za gospodarske študije pri Narodni banki, zopet padec cen v trgovini na debelo. Totalni indeks cen, ki je označen v letu 1926 s številko 100, znaša za oktober le 69.5 nasproti 71.6 za september, 73.6 za avgust in 74.4 za julij. V septembru je totalni indeks nazadoval za 2.1 točke, od julija pa znaša padec že skoraj 5 točk. V oktobru so se samo rastlinski proizvodi podražili za malenkost 0.7 točke. Občutno je padel indeks cen živine in živilskih proizvodov in sicer od 70.6 na 66.1, torej 4.5 točke. Drugi proizvodi so manj nazadovali. Od posameznih delnih indeksov kažejo letos najobčutnejše nazadovanje živina in živilski proizvodi. — Splošno se pa opaza, da cene na drobno v mali trgovini daleč ne gredo sporedno s cenami na debelo, radi česar tudi take pritožbe pri gospodarski krizi. Posredovalci med proizvajalcem in porabnikom norejo prilagoditi cene današnjemu stanju gospodarstva.

g Lesno tržišče. Lesna kupčija je v znaku popolnega mrtvila. Inozemstvo povprašuje sicer po lesu raznih mer, ki jih pri nas večinoma ne pridobivajo. Toda tudi za tako blago ponuja tako slabe cene in neugodne plačilne pogoje, da se naši izvozniki ne morejo spuščati z njimi v pogajanja. — Razveseljujoč pojav v zadnji dobi je zaznamovati v ustanovitvi Osrednje sekcije lesnih trgovcev in proizvajalcev za dravsko banovino, ki hoče izpeljati smotreno organizacijo v produkciji sami in izvesti reorganizacijo izvoza. Odbor sekcije deluje že precej živahno in upati je na uspeh. Je

pa tudi že skrajni čas, da se ta gospodarska panoga tako uveljavi, kakor zasluži. Bati se je samo, da ne bodo iz te organizacije vlekli dobiček le posamezniki.

g Hmeljsko tržišče. Kakor poroča Hmeljarsko društvo v Žalcu, se je v zadnji dobi hmeljska kupelja znova oživel. Nad 1000 centov (po 50 kg) hmelja je prešlo v druge roke po ceni 6—7 Din za kg. Zaloga še neprodanega hmelja pri hmeljarjih se ceni samo še na približno 1000 centov. V javni oznamovalnici za hmelj v Žalcu je bilo do sedaj signiranih okrog 2300 težkih bal po 150 kg. — Nemelja je zvišala carino na hmelj na 150 mark od 100 kg. Českoslovaška je pa takoj na to desega znižanje te carine na 70 zlatih mark. Upanje je, da to ugodnost doseže tudi naša država.

g Tržišče z jajci. S hladnim deževnim vremenom so se cene jajcem poysood dvignile. Tudi angleški trg je postal čvrstješi, zato so se pri nas plačevala jajca za izvoz celo po 1.20 Din za komad. Radi te visoke cene so se v inozemstvu začela rabiti jajca iz hladilnic, ki konkurirajo svežemu blagu, zaradi tega ni verjetno, da bi se cene jajcem pri producentu še bolj dvignile.

Izvoz

g Izvoz sadja. Izvozna komisija pri trgovskem ministru je sestavila statistične podatke o izvozu sadja iz naše države. Od 1. avgusta do dne 20. oktobra je bilo iz naše države izvoženo: 4604 vagoni suhih sliv, 1544 vagonov jabolč in brusč. Od tega v Avstrijo 661 vagonov, v Belgijo 2, v Nemčijo 180, na Češko 467, v Francijo 23, v Grčijo 98, na Holandsko 7, v Italijo 114, na Madžarsko 7, na Poljsko 6, v Svico 23 in na Švedsko 1 vagon. Nadalje so izvezili 360 vagonov grozdja, od tega na Dunaj 137, v Nemčijo 54, na Češko 153, v Italijo 4, na Poljsko 9, v Svico 2 in na Madžarsko 1 vagon.

g Vinska letina v Dalmaciji in Banatu ter naš izvoz vina. Iz raznih dal-

matinskih vinorodnih okolišev poročajo, da je letošnja letina radi suše po količini zaostala za lansko za okroglo eno tretjino. Glede na ugodno vreme ob zoritvi je kakovost letošnjih vin prvovrstna. V nasprotju z Dalmacijo je pridelek Banata letos večji, vendar je kakovost vina slabša nego lani. — Naš izvoz vina za prva tri letošnja četrtletja je do konca septembra znašal 1154 vagonov nasproti 589 vagonom v istem razdobju preteklega leta. Po količini se je torej letos naš izvoz vina podvojil. Vrednost izvoženega vina je pa manj narasla v primeri z lanskim letom ter je znašala letos 38.4 milijone Din nasproti lanskim 20.8 milijonom Din.

g Povišanje uvozne carine na ječmen in slad. Uvozna carina na ječmen se je povišala od 3 na 6 zlatih Din (maksimalna na 8 zlatih Din), na slad od 10 na 14 zlatih Din (maks. 14 na 20 zlatih Din). Namen tega povišanja je bil, da se naša pivovarniška industrija, ki je itak visoko zaščitena, prisili, da uporablja samo domačo sirovino. V oktobru je samo po zagrebški kontrolni postaji bilo uvczenih 14 vagonov ječmena.

Zajčjereja je danes eden najrentabilnejših in najcennejših poslov, ki ne zahtevajo od posestnika kunccev ne posebnih izdatkov, ne izgube časa. Ker se zajci neverjeno hitro plode in je njih meso boljše in cenejše kot telečje, poleg tega se pa da še koža na več načinov praktično porabiti, je zajčjereja v teh slabih, dragih časih neprecenljive važnosti posebno na male posestnike, obrtnike in delavce. Točna navodila kako je treba postopati z zajci, podaja knjižica: Umna reja kunccev, ki sta jo spisala dr. A. Jenko in A. Inkret in stane Din 10.—; dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Boštjanček: »Ko bi vsaj poleti ne bilo konec šolskega leta... ko imam tako tenke hlačke na sebi.«